

เทศน์เช้า วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ของเราไม่มี
หอรอก ของเราเป็นชาวพุทธ เราได้แต่ศึกษาเล่าเรียน แล้วเงินก็เอาไว้ในเซฟ ในเซฟกว่าจะใช้
ต้องไปไขในเซฟไง แล้วไปนับออกมา

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่ใจ

ถ้าใจของมันมีศีลมีธรรมขึ้นมา มันเท่าทันความคิดของตัวเองทั้งนั้น ถ้าเท่าทันความคิด
ของตัวเอง ความผิดพลาดมันจะน้อยลง แล้วความผิดพลาดจะไม่เกิดขึ้นเลย แล้วเราจะมี
ความสุข ความสุขเพราะเรามีสติและมีปัญญา เรามีศีลมีธรรมควบคุมหัวใจของตน ถ้าควบคุม
หัวใจของตน เห็นไหม

ทำไมถึงต้องควบคุมมัน

เพราะมันมีมาร มันมีอวิชชา มันมีความไม่รู้ แล้วมันมีซาตาน มันยิ่งใหญ่กว่าเราไง

เราจะทำคุณงามความดี สร้างคุณงามความดีของเรา เวลาเรามีสติมีปัญญาทำมาหา
กิน แล้วเรามีสติปัญญาขึ้นมา เก็บหอมรอมริบขึ้นมา เวลาเราสร้างคุณงามความดีขนาดไหน
เวลาซาตานมันเกิดมาหนเดียวจบเลย

เล่นการพนันร้อยพันหนไม่เท่ากับไฟไหม้บ้านหนหนึ่ง เวลามันอารมณ์ชั่ววูบ มันหมด
เลยนะ ถ้ามันหมดเลย เราฝึกหัดสติปัญญาของเราขึ้นมา ถ้าฝึกหัดสติปัญญาของเราขึ้นมา เห็น
ไหม

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา วันพระ วันโกน ไปวัดไปวา จำศีลฟังธรรม จำศีลฟังธรรมเพราะสร้างหัวใจของตนขึ้นมา ใจ ทรัพย์สินในโลกนี้เราหาไว้เพื่อชาติเพื่อตระกูล เพื่อสมบัติสาธารณะ ไม่ใช่สมบัติของตน

สมบัติของตน บุญและบาป

บุญคือคุณงามความดีของตน คุณงามความดีของตนในหัวใจดวงนั้นใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ชื่อกรรมๆ กรรมคือการกระทำ ทำดีทำชั่วขึ้นมาอย่างน้อยขนาดไหน เวลาทำดี คุณงามความดีสะสม เล็กๆ น้อยๆ สะสมของเราขึ้นมา เวลาทำบาป ขาดสติปัญญา ที่เดียวจบเลย ก็ต้องฝึกฝนใหม่ ทำของตนขึ้นมาใหม่

ทำของตนขึ้นมาๆ ทำของตนขึ้นมาเพื่ออะไร

เพื่อความสงบสุข เพื่อเป็นความดีงามของหัวใจดวงนี้ ถ้าหัวใจดวงนี้มันดีงามของมัน มันฝึกฝนจนมันชำนาญของมัน มันเท่าทันนะ มันเท่าทันๆ แล้ว แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา เราชาวพุทธๆ ไปวัดไปวาทำบุญทำกุศลของตน ไปรักษาคุณงามความดีของตนเพื่อชาติเพื่อตระกูล เพื่อคุณงามความดีของตน

คนที่มีอำนาจวาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสละราชวังไปเลย ไปฝึกหัดปฏิบัติอยู่ ๖ ปีเฑาะฐาอาจารย์ของเราท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เข้าป่าเข้าเขาไป

ทำไมต้องเข้าป่าเข้าเขา

เข้าป่าเข้าเขา มันมีช้าง ตอนนีเราต้องมีหน่วยพิเศษคอยควบคุมช้างไม่ให้ออกจากป่า สัตว์มันอยู่ในป่าของมัน แต่มันเป็นสัตว์ เราเป็นมนุษย์ เกิดเป็นคน เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราจะฝึกหัดๆ เห็นไหม ละ ละความคลุกคลีดีโม่ง ละความสังคมแล้วแต่ เราจะไปหาความจริงในหัวใจของตนใจ เราเข้าป่าเข้าเขาไปเพื่ออาศัยบรรยากาศอย่างนั้นใจ

สัปปายะ ๔ มันเป็นสัปปายะของการฝึกหัดปฏิบัติ แต่มันไม่เป็นสัปปายะของกิเลสไป พอกิเลสมันเห็นสภาวะนั้นขึ้นมา ขาสั่นเลยละ เข้าไปทุกข์ไปยากไปทำไม เราอยู่ในสังคม เข้าเซเวนกดเอาได้ทุกอย่างเลย เข้าป่าเข้าเขาไม่มี

หิวน้ำก็ต้องไปหาแหล่งน้ำ เวลาเช้าขึ้นมาออกบิณฑบาต กระทบห้องหอ ได้มากได้น้อยแค่นั้น ดำรงชีพไว้เพื่อฝึกหัดประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงของตนไง ถ้าตามความเป็นจริงของตน มันทำจนเป็นจริตเป็นนิสัย ทำความเป็นธรรม

ไม่ใช่ทำเพื่ออวดอ้าง ทำไว้เป็นประวัติ เอาไว้เขียนประวัติ ประวัติของเราได้ทุกซั่ได้ยากมาก่อน แต่ไม่รู้จักเลยว่าใจมันเป็นอย่างไร มันสงบสุขหรือไม่ แล้วมันสงบสุข คนนั้นมีสติปัญญา นั้นแหละ ติดตรึงนั้นแหละ

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ

พวกเอ็งทำสมาธิไม่เป็นก็แล้วกันแหละ ที่เอ็งทำกันอยู่นั้น อารมณ์ความรู้สึกทั้งนั้นนะ อารมณ์ว่างๆ ว่างๆ นั้นนะ มันเป็นสมาธิจริงหรือเปล่า ถ้าทำสมาธิก็ติดอีก เพราะมันเป็นความมหัศจรรย์ใจ

เพราะสติไม่มีชื่อไม่มีขาย สมาธิไม่มีชื่อไม่มีขาย ปัญญาก็ฝึกหัดเอาได้นะ ถ้าเราเรียนไม่ทัน เขาก็ไปเรียนพิเศษไป เข้าคอร์ส เป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตเลย

จำเขามาทั้งนั้นนะ

ถ้ามันมีเหตุมีผลของมัน ถ้าจิตมันสงบเข้ามา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภรื้อสัตว์ชนสัตว์ รื้อหัวใจของสัตว์โลก หัวใจของสัตว์โลก สัตว์โลกที่ทำความสงบของใจเข้ามาได้ จิตเดิมแท้ๆ นั้นนะ

จิตเดิมแท้มีอยู่โดยดั้งเดิม

ดั้งเดิมก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง ดั้งเดิม ใครไปรู้ใครไปเห็นมัน ถ้าใครไปรู้ใครไปเห็น มันจะควบคุมมันอย่างไร แล้วควบคุม มันจะยกขึ้นสู่วิปัสสนาอย่างไร สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

ความสงบสุขก็ไม่มี อารมณ์ความรู้สึกมันก็นิยายธรรมะไง แล้วก็นิยายธรรมะกัน ใ้โฮ! แต่งกันนะ ได้โนเบลสาขาวรรณกรรมเลยแหละ แต่เราไม่รู้อะไรเลยนะ เขียนให้ตัวเองอ่าน แล้ว

เขียนให้คนอื่นเขาอ่าน เขียนให้คนอื่นเขาศึกษา แล้วเราก็ศึกษาได้แค่นั้นนะ มันถึงเขียนให้เขาอ่านไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ พระปัจเจกพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ แต่วาทธรรมะนี้ไว้ไม่ได้ สิ่งนี้ให้เป็นภาคทฤษฎี ให้เป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาวพุทธไม่ได้

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นความจริง คำว่า “ไม่ได้ๆ” แล้วมันได้อย่างไรละ อะไรเป็นคนได้

ถ้ามันได้ หัวใจมันได้ ถ้าหัวใจมันได้ มันฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา ไปวัดไปวา เราทำบุญกุศลนะ ศีลและธรรมเป็นวัชรขอบขอบชิดให้ฝึกหัดหัวใจดวงนี้มันหล่อหลอมขึ้นมาไง มันแบบบอย่าง แบบอย่าง เห็นไหม

เวลานั่งสมาธิ เวลาที่เราจะมีสติจดความคิดเรา ทุกข์ขนาดไหน มันดีดิ้นขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปรียบเหมือนช้างสารที่ตกมัน เวลากิเลสมันดีดมันดิ้นในหัวใจของสัตว์โลก เหมือนช้างสารที่ตกมัน

ช้างมันก็แรง มันก็มากอยู่แล้ว มันยังตกมันฟาดวงฟาดงา

ฟาดใคร

ฟาดพุทธะ ฟาดหัวใจเราเองนี่แหละ เวลาทำ โอ้โฮ! ศักดิ์ศรี ทำเต็มไม้เต็มมือเลย ระวังได้ คอตกทุกที คิดได้ ผิดอีกแล้วหรือ ผิดอีกแล้วหรือ ทำอีกแล้วหรือ ปล่อยปละละเลยอีกแล้วหรือ ทำไมเราควบคุมมันไม่ได้ไง

เราต้องฝึกหัด ต้องปิดที่มันเล็ดมันลอด มันออก พยายามฝึกหัดปิดไว้ๆๆ ใ้มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน ขิปปาภิญาญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย เพราะเขาปิดมาทุกภพทุกชาติ เขาปิดของเขามา เขาสร้างเขาสมาของเขามาจนมันมีจิตนิสัยอย่างนั้นไง มันเป็นเรื่องธรรมดาไง ใ้พวกเราไม่เคยทำไง

นกมันจะสร้างรังนะ มันไปคาบเอาหญ้า เอาเศษไม้มาสานเป็นรังไง แต่ละชั้นๆ มัน
บินๆ ไปเก็บเอาเศษไม้ เก็บใบหญ้ามาสร้างมาสานรังของมัน

ไอ้เราไม่มีอะไรเลย แล้วทำอย่างไรละ

ก็ฝึกหัดอยู่นี่ไง ก็ตั้งสติอยู่นี่ไง แล้วเอาความเป็นจริงนี่ไง ไม่ให้ใครให้คะแนน ไม่ให้ใคร
ยกย่องสรรเสริญเชิดชูบูชา ไม่ต้อง

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเท่านั้น

เขาจะยกย่องบูชาสรรเสริญขนาดไหน เขาหาเศษหญ้าให้เราไม่ได้ เขาหาเศษไม้ให้เรา
สร้างรังของเราไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะใจเป็นนามธรรม สติปัญญามันต้องหาของมัน มัน
ต้องสานของมัน มันต้องสร้างของมันขึ้นมา

ถ้าทำความสงบของใจได้ หลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไว้

“ใครทำสมาธิได้ พออยู่พอกิน”

คำว่า “พออยู่พอกิน” มันสงบสุขใจ แล้วถ้ามันสงบสุข คนที่เข้มแข็ง คนที่มีสติปัญญา
เขาก็จะฝึกหัดตลอดไป ฝึกหัดตลอดไปเพื่ออะไร เพื่อรักษามันไว้

โดยธรรมชาติของมัน เวลามันมีกำลัง มันสดชื่นแจ่มใสนะ ของสดๆ ร้อนๆ นะ เวลามัน
เสื่อมไปแล้วมันเป็นภาคทฤษฎีแล้วแหละ มันเป็นความจำทั้งนั้นนะ มันเป็นสัญญาที่เราเคยว่า
ทำได้ แล้วก็คิดว่ามันอยู่กับเราไง เราก็ตะเกียกตะกายไปอยู่ตรงนั้นแล้วก็ เออ! ว่าง มันมี
ความสุข

นั่นนะตะเกียกตะกายเข้าไป มันเป็นสัญญาทั้งนั้นนะ

ถ้าความจริงๆ มันต้องชำนาญในวิธี

เพราะครูบาอาจารย์ของเราไม่แคร์เลยนะ เอ็งจะเสื่อมอะไรไป ไปซะ ไม่สน เพราะไม่มี
ใครรักษาดูแลคุ้มครองมันได้ แต่ถ้าเราชำนาญในวิธี เรามีเหตุของเรา เราะลึกพุทโธของเรา เรา

มีสติปัญญาของเรา สติมันควบคุมความคิดของเรา ถ้าสติ ปัญญามันพร้อม มันก็ต้องสงบสุข อยู่อย่างนั้นนะ มันจะเสื่อมไปได้อย่างไร เพราะธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุไฉน

ต้น เข่าปั่นไฟ ไคณาโมเข่าปั่นไฟ มันเริ่มจากไคปั่นออกมา มันหมุน มันถึงมีพลังงานใช้ใหม่ ไฉนถ้ามันควบคุมที่จิต พุทธรธ แล้วภูรู้ด้วย ภูตั่งสติได้ด้วย ภูควบคุมได้ด้วย มันจะเสื่อมไป ไหน นี่ชำนานาญในวสี

ที่ว่า ถ้ามันจะอยู่กับเราตลอด เพราะสิ่งที่เป็นนามธรรม พลังงาน แล้วเราควบคุมดูแล มันอย่างไร นี่เป็นพลังงาน ส่งออก กระจายหมดเลย

ความคิดไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ความคิด ความคิดเกิดจากจิต แล้วก็คิดลากออกไป แล้วก็ ตระคุบจิตไม่ทัน ตระคุบความคิดไม่ทัน อารมณไม่ทัน กระจายไปหมดเลย

พุทโธๆ นะ นั่นก็ความคิด ความคิดที่มันทวนกระแสกลับเข้ามา พุทโธๆๆ คำว่า “พุทโธ ไม่ได้” คือพลังงานมันไม่ออกไป มันอยู่เฉพาะตัวมันเองไฉน

แล้วมันจะอยู่ตัวมันเองอย่างไรละ แล้วทำไมมันเป็นอย่างนั้นละ

ถ้ามันเป็นอย่างนั้น วันนีวันพระ ผู้ตื่นใจ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไฉน ถ้าวันพระๆ ศีลธรรม เอาไว้หล่อหลอมตัวเราเอง ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๒๒๗ นั้นเป็นศีล เป็นข้อห้าม ข้อห้ามๆ ถ้าเราไม่ ทำผิด มันจะไปผิดตรงไหนละ ถ้าเราไม่ได้กดทับ ไม่ได้กดขี่ ไม่ได้เบียดเบียนใคร ไม่ได้ทำอะไร เลย มันจะผิดตรงไหนละ ถ้ามันไม่ไปทำ

เวลาจะไปทำนี่ไฉน ไฉนนั้นก็ผิด ไฉนนั้นก็ผิด อู๊ย! ดึนรนกัน

ถ้าเป็นสัจจะจะเป็นความจริงของเราขึ้นมา ถ้าจะฝึกหัด ฝึกหัดๆ ขึ้นมา ศีลก็ต้องไปค้นหา ไปอ่อนวอนขอเอาจากที่ไหน ใจของตัวก็ต้องให้อาจารย์ชี้ว่าใจของฉันทันเป็นอย่างไร

อาจารย์นอนหลับ ใครจะเป็นคนชี้ละ

ใจก็ใจของเราไฉน ใจของเรา แล้วใครเป็นคนตั้งสติตั้งปัญญาขึ้นมาไฉน ถ้ามันไม่ฝึก สติ สติ ก็ส.เลื้อย ต.เต่า สระอิ พลังแผล หลงไหลได้ปลื้ม เพื่อเจ้าเพื่อพว สติสมบุญนัง อยู่ที่นี่ คุยกับ หลวงพ่อก็ยังมืสติดี

โอ้ย! เวรกรรม เวลาคนเพ้อเจ้อๆ มันพูด มันพูดตามความเพ้อเจ้อของมัน

ถ้าเป็นความจริงๆ ก็พูดตามความรู้สึกนั้นนะ ความจริงนั้นนะ ไม่รู้พูดไม่ได้ ไม่รู้ไม่เห็น เป็นไปไม่ได้ ภาคทฤษฎี ก็เขาเล่าว่า เขาเล่าว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ธรรมนั้นอยู่ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ ใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แสดงธรรมๆ นะ พระอานนท์จดจำมาใจ

แล้วจดจำก็เห็นว่า เขาเล่าว่า ขนาดศึกษาเรื่องเขาเล่าว่า เขาก็เห็นคุณค่ามากขนาดนั้น แล้ว ถ้ามันเป็นจริงในใจของตนละ ใครต้องมาเล่า แล้วถ้ามันเป็นไปตามกิเลสละ เพ้อเจ้อเพ้อพก มัน เสียหาย

เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีมิจฉากับสัมมา คือมีถูกกับผิด ที่ ทำๆ ไม่ใช่ว่า ตั้งใจปฏิบัติธรรม แล้วปฏิบัติแล้วมันจะบรรลुธรรมไปเลย

เฮ้ย! กิเลสมีงายไปหรือ กิเลสมันเพลินหรือ กิเลสมันไม่เท่าทันใจใหม่ กิเลสมันเพลินไป เองก็เลยวิ่งหนีทะเลาะเป็นบรรลุธรรมไปเลยหรือ

มันเขาเล่าว่า ก็ไปจำของเขามา จำของเขามาแล้วก็สร้างอารมณ์ของตัวเองขึ้นมา กิเลส มันยั้มย่องผ่องใสเลยละ แล้วพวกอย่างนี้แหละมันจะเป็นกลุ่มเป็นก้อนขึ้นมา แล้วเวลาแสดง ธรรมว่าฉลาดกว่าพระพุทธเจ้าอีกนะ พระพุทธเจ้าพูดอะไรตรงไปตรงมา มันเสียเวลา ผู้เรานี้ เก่งกาจ

ไร้สาระมากๆ คำว่า “ไร้สาระมาก” มันอยู่ที่มันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ ถ้าเป็นเวรเป็น กรรมของสัตว์ ถ้าสัตว์โลกเขาถือด้านขนาดนั้น มันก็เป็นกรรมของเขา ถ้ากรรมของเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะประหาร คือ ไม่พูดด้วย ชักสะพาน ไม่มีทางไป แล้วให้เขาไปเถอะ คั่นคว้านั้นดันไป ขอเชิญๆ เชิญเลย

ไปบูชากิเลส ไปบูชาความสว่างไสว ให้อย่างพวกเรา พระอาทิตย์ขึ้น เข้าพระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก ไปดูชนเผ่าโบราณสิ เขาบูชาไฟ เขาอ่อนนวยทนต์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วนะ อทาสีเม อทาสีเม ฯ

เวลาสวดศพนะ ถ้าญาติพี่น้อง พ่อแม่ปู่ย่าตายายตาย อย่าเสียใจ อย่าร้องไห้ อย่าอ้อนวอน ไม่ต้องอ้อนวอน ไม่ต้องบูชาภูเขา บูชาไฟ บัดนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ให้สร้างคุณงามความดี ให้ทำความดีของเราให้แหละ อุทิศส่วนกุศลให้กับพ่อแม่ปู่ย่าตายายที่เสียชีวิตไปแล้ว

อย่าเสียใจ อย่าคร่ำครวญ อย่าร้องไห้ เพราะพ่อแม่ปู่ย่าตายายที่เสียชีวิตไป เขาก็เห็นเรา เขาก็รู้เรา มันอยู่คนละมิติ แต่รู้ได้

อย่าเสียใจ อย่าร้องไห้ อย่าคร่ำครวญ ดำรงชีวิตให้ถูกต้องชอบธรรม ให้ดีงามของเรา เขาจะชื่นใจ เขาจะสุขใจ ลูกหลานเราเป็นคนดี ลูกหลานเรารักษาชีวิตของเขาได้ เราปลื้มใจว่า เราได้อบรมบ่มเพาะลูกหลานเราไว้ แล้วลูกหลานเราก็จะสร้างคุณงามความดีของลูกหลานเราไป ลูกหลานเราก็มีครอบครัวต่อไป

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้สอน เราก็บูชาไฟ บูชาพระอาทิตย์ บูชาภูเขา เพราะไม่มีที่พึ่งนะ

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยพร้อม สมบูรณ์แบบนะ มันยังว่างๆ ว่างๆ สว่างหมดเลย

เวรกรรม

มันจะว่างหรือมันจะสว่างขนาดไหน มันก็เป็นนิमित เป็นเครื่องหมายรู้ แล้วใครไปรู้มันนะ ใครไปรู้ไ้อ่างๆ นะ แล้วใครไปรู้สว่างนะ สว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถ้าไม่มีคน พระอาทิตย์ก็ขึ้นอยู่ อย่างนี้ แล้วใครเป็นคนเห็นแสงพระอาทิตย์วะ

ก็จิตดวงนั้นไง ผู้รู้นั้นไง

ว่างๆ ว่างๆ

ถ้ามันมีสติมีสัมปชัญญะนะ แล้วถ้ามันปฏิบัติได้ มีสติปัญญาเท่าทันนะ โอ้โฮ! ภูไม่น่าโง่ขนาดนี้เลย เวลามันนึกได้นะ โอ้โฮ! ของง่ายๆ แค่นี้ ภูก็ยังหลงเข้าไปขนาดนี้ กว่าที่จะนึกได้ที่ละชั้นทีละตอนนะ เวลามันรู้นะ โอ้! ของแค่นี้ไม่น่าโง่ขนาดนี้เลย

พอมันได้ประสบการณ์ มันจะเห็นแล้ว มิจฉา สัมมา สัมมาทิฏฐิคือความถูกต้องชอบธรรม มันสงบสุขขึ้นมา มันถึงได้รู้ได้เห็น ได้รู้ได้เห็นสิ่งนั้นแล้ว ความรู้ความเห็นนั้นมันส่งออก ถ้ามีสติปัญญาะ เราไม่ส่งออกไปให้เสียพลังงาน เราจะมีสติควบคุมจิตของเราให้สงบเข้ามาสงบมากน้อยขนาดไหนมันจะมีพลังงานของมัน

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านบอกว่าจิตสงบแล้วมีกำลัง มันมีกำลัง มันมีพลัง มันมีการกระทำที่กระทำได้ จิตที่มันส่งออกมันไม่มีพลังอะไรเลย มันว่างเปล่าหมดเลย มันไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาเลย แล้วมันเป็นมิจฉา

มิจฉาที่ไหน

มิจฉาที่ภูก็ทำได้ ว่างๆ ว่างๆ เอามาอวดมาไม้ แล้วพอคนขัดคนแย้งขึ้นมาก็โกรธ

เพราะมันเป็นมิจฉาทิฏฐิ แล้วผิดไปตลอด มันไม่มีความถูกต้องชอบธรรมขึ้นมาในใจของตน ถ้ามีความถูกต้องชอบธรรมในใจของตนนะ มันเงียบ มันไม่พูดเลยละ อายเขา อายกิเลสมัน อย่าพูดให้อายกิเลสเลย

กิเลสมันครอบงำอยู่แล้ว แล้วเราก็ตู้อยู่ได้อำนาจของกิเลส พอรู้เท่าขึ้นมานะ เออ! เพราะกิเลสมันครอบงำอย่างนี้ แล้วเรารู้แค่นี้ แล้วก็พูดได้เท่านี้ ถ้ารู้ละ โอ้โฮ! อย่าพูดเลย อายเขา

เราทำของเราให้เป็นปัจเจกตั้ง สันติวิสุทธิโก ผีกัดให้ขึ้นมาเป็นตามความจริงของตน ถ้าเป็นความจริงของตนนะ มันจะมีคุณค่ามาก

นี่ไง เวลาพระกรรมฐานๆ ที่เขาติดครูบาอาจารย์ เขาติดอย่างนี้ เวลาตัวเองรู้ ตัวเองเห็นนะ เห็น รู้ จริงหรือเปล่าวะ แล้วใครจะยืนยัน

คนยืนยันต้องคนที่รู้แล้ว เห็นแล้ว ถ้าคนยืนยันนะ นี่ไง สมัยพุทธกาล เวลาฝึกหัดปฏิบัติ เขาจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปรายงานผลของท่าน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นถูกหรือเห็นผิด พยากรณ์ แล้วอบรมบ่มเพาะ ให้กรรมฐาน แล้วให้ไปปฏิบัติต่อ นี่พูดถึงตามข้อเท็จจริง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารื้อสัตว์ชนสัตว์ รื้อหัวใจของสัตว์โลก รื้อหัวใจของเราที่เป็นนามธรรมๆ ศีลและธรรม ศีลเป็นข้อห้าม นามธรรมๆ ศีลและธรรมเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง เป็นเครื่องกล่อมเกลารื้อหัวใจของตน ทำหัวใจของตนให้สงบสุขในใจของตน เอวัง